

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 898)

**Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü ile 3 Milletvekilinin;
Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hak-
kında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve
Adalet Komisyonu Raporu (2/442)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ilişiktir.

Gereğini arz ederiz.

26.4.2005

Ramazan Can
Kırıkkale
Sedat Kızılcıklı
Bursa

Muzaffer Külcü
Çorum
Fahri Keskin
Eskişehir

GENEL GEREKÇE

4.11.2004 tarihli ve 5252 sayılı Kanunda, 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlük ve uygulama şeklini düzenleyen hükümlere yer verilmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun getirmiş olduğu yeni ceza hukuku sistemi bakımından özel ceza kanunları ile ceza içeren kanunlarda gerekli değişikliklerin yapılması zorunlu bulunmaktadır. Bu nedenle, 31.3.2005 tarihli ve 5328 sayılı Kanunla, yeni Türk Ceza Kanunu ve buna bağlı olarak bazı kanunların "1 Nisan 2005" olan yürürlük tarihi "1 Haziran 2005" olarak yeniden belirlenmiştir.

Bu arada 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile de, yeni Türk Ceza Kanununda düzenlenmemiş olan kabahatlere ilişkin yeni bir sistem getirilmiş ve bu Kanunun da yürürlüğe gireceği tarih 5328 sayılı Kanunla "1 Haziran 2005" olarak belirlenmiştir.

Yukarıda açıklanan gelişmeler karşısında, Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda yapılması gereken değişiklikleri gerçekleştirmek amacıyla işbu Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Yeni Türk Ceza Kanununda, 765 sayılı Türk Ceza Kanunundan farklı olarak para cezasında gün para cezası sistemi getirilmiştir. Getirilen bu yeni sistem nedeniyle diğer kanunlarda yer alan ağır para cezalarının uygulanma esasları 5252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenmiş ve özel ceza kanunları ile ceza içeren kanunlarda öngörülen "ağır para" cezaları, "adli para" cezasına dönüştürülmüştür. Ancak, bu şekilde ağır para cezasından dönüştürülen adli para cezasının ödenmemesi durumunda yapılacak işlem hususunda tereddütler ortaya çıkmıştır. Uygulamada ortaya çıkabilecek sorunları gidermek amacıyla, maddeyle, söz konusu para cezasının ödenmemesi halinde hapis cezasına çevirmede bir gün karşılığı olarak yüzmilyon Türk Lirasının esas alınacağına ilişkin hüküm getirilmiştir.

Madde 2.- Kanun Teklifinin 1 inci maddesinin gerekçesinde de açıklandığı üzere, yeni Türk Ceza Kanununun kabul ettiği gün para cezası sistemi nedeniyle, 5252 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, özel ceza kanunları ile ceza içeren kanunlardaki "hafif hapis" cezaları "hapis" cezasına,

"hafif para" cezaları ise "adli para" cezasına dönüştürülmüştür. Ancak, 5326 sayılı Kanunla kabahatler konusunda getirilen yeni sistemin, diğer kanunlardaki "hafif hapis cezası" veya "hafif para cezası" içeren hükümlere uygulanmasının daha doğru olacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle, maddeyle, 5252 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, söz konusu cezaların idarî para cezasına dönüştürülmesi ve bunun uygulanması hususu düzenlenmiştir.

Madde 3.- 5328 sayılı Kanunla yeni Türk Ceza Kanunu ve buna bağlı olarak bazı kanunların "1 Nisan 2005" olan yürürlük tarihi "1 Haziran 2005" şeklinde değiştirilmiş olduğundan, 5252 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde geçen "1 Nisan 2005" tarihinin de değiştirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 66 ncı maddesinin beşinci fıkrasındaki "Aynı fiilden dolayı her ne suretle olursa olsun tekrar yargılanması gereken hükümlünün, sonradan yargılanan suça ait üçüncü fıkrada yazılı esasa göre belirlenecek zamanaşımı göz önünde bulundurulur." hükmü nedeniyle, sonradan yürürlüğe giren bir kanunla lehe hükümler getirilmiş olması durumunda da, zamanaşımı süresinin dolmuş olması halinde yargılama yapılamayacağı şeklinde farklı yorumları önlemek amacıyla da açıklayıcı hüküm getirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bir fiilden dolayı verilmiş olan hüküm kesinleştikten sonra yürürlüğe giren kanun hükümlerinin lehe olduğu iddiası dolayısıyla yeniden yargılama yapılması gereğinin ortaya çıkması halinde dava zaman aşımına ilişkin hükümlerin gözönünde bulundurulmaması hususuna açıklık getirilmiştir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, 5252 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde gerekli değişikliklerin yapılması için bu madde hükmü düzenlenmiştir.

Madde 4.- 5328 sayılı Kanunla yeni Türk Ceza Kanunu ve buna bağlı olarak bazı kanunların "1 Nisan 2005" olan yürürlük tarihi "1 Haziran 2005" şeklinde değiştirilmiş olduğundan, 5252 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde geçen "1 Nisan 2005" tarihinin de değiştirilmesi gerektiğinden bu madde düzenlenmiştir.

Madde 5.- 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 10 uncu maddesindeki "Bu kanundaki hükümler, hususi ceza kanunlarının buna muhalif olmayan mevaddı hakkında da tatbik olunur," hükmü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda, ceza hukuku sistemini belirli bir disiplin altında toplamak amacıyla, 5 inci maddede "Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır." şeklinde düzenlenmiştir.

5 inci maddesindeki hüküm karşısında, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun genel hükümlerine uymayan hükümlerin uygulanma kabiliyeti kalmadığından, söz konusu kanunlarda gerekli değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Söz konusu değişiklikler yapıncaya kadar uygulamada herhangi bir boşluğun doğmaması bakımından 5252 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

Madde 6.- Yürürlük maddesidir.

Madde 7.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 2/442

Karar No.: 77

9.5.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 27.4.2005 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü ile 3 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/442)" Komisyonumuzun 3.5.2005 tarihli 19 uncu birleşiminde Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ve üniversite öğretim üyelerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin; 1 inci maddesi, 5252 sayılı Kanunun 5 inci maddesine bir fıkra eklenmesini öngörmektedir.

Komisyonumuzca; 1 Haziran 2005 tarihinden önce işlenip kesin hükme bağlanmış veya henüz kesinleşmemiş olan suçlarla ilgili olarak yasal boşluk doğmaması ve madde hükmünün 765 sayılı Türk Ceza Kanununun kapsamındaki suçları içerebilmesi amacıyla, Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen "özel ceza kanunları ile ceza içeren" ibaresinin madde metninden çıkarılması uygun görülmüş ve 1 inci madde bu yönde değişiklik yapılarak kabul edilmiştir.

Teklifin 1 inci maddesiyle yapılan değişiklikle uyum sağlanması ve ayrıca, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlüğe girmesinden önce geçerli olan mevzuat itibarıyla kanunlarında aksine bir hüküm yoksa; ağır hapis cezasının alt sınırının bir yıl, üst sınırının ise yirmidört yıl olarak; hapis cezalarında alt sınırın yedi gün, üst sınırın ise beş yıl olarak dikkate alınmasını sağlamak amacıyla 5252 sayılı Kanunun 6 ncı maddesini değiştiren madde, Teklif metnine 2 nci madde olarak eklenmek suretiyle kabul edilmiştir.

Teklifin 2 nci maddesi 3 üncü madde olarak; 3 üncü maddesi 4 üncü madde olarak; 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 5 inci maddesi, kanun tekniğine uygunluğun sağlanması açısından redaksiyon yapılmak suretiyle, 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin 6 ncı maddesi 7 nci madde olarak; 7 nci maddesi 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	Fehmi Hüsrev Kutlu	Halil Ünlütepe
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
	(İmzada bulunamadı)	(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
Halil Özyolcu	Haluk İpek	<i>Feridun Fikret Baloğlu</i>
Ağrı	Ankara	Antalya
(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)	(Karşı oy yazısı ektedir)

Üye <i>Yüksel Çorbacioğlu</i> Artvin (Karşı oy yazısı ektedir)	Üye Orhan Yıldız Artvin (İmzada bulunamadı)	Üye Mehmet Küçükaşık Bursa (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Karşı oy yazısı ektedir)	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum	Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep
Üye <i>Nimet Çubukçu</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu
Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Karşı oy yazısı ektedir)	Üye <i>Orhan Eraslan</i> Niğde (Karşı oy)	Üye <i>Enver Yılmaz</i> Ordu
Üye Mehmet Nuri Saygun Tekirdağ (Toplantıya katılmadı)	Üye Ahmet Çağlayan Uşak (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Bekir Bozdağ</i> Yozgat

KARŞI OY

Kanun Teklifinin 2 nci maddesini oluşturan “hafif hapis ve hafif para cezalarının idarî para cezasına dönüştürülmesi” ile ilgili hüküm yerinde değildir. Yargının görevi dahilindeki cezaların idarenin tekeline verilmesi yargının alanına açık bir müdahale mahiyetindedir.

Komisyonunda görüşülmek için gündeme alınan ve alt komisyona gönderilen “Adli Sicil Kanunu” teklifinde verilen idarî para cezalarının adli sicile bile kaydedilmeyeceği belirtilmektedir. Yürürlükteki kanunlarımızda önemli pek çok suçun karşılığı olarak hafif hapis ve hafif para cezası öngörülmüştür. Getirilen ve komisyonunda kabul edilen teklifle hangi kanunlardaki suçların cezasız kaldığı da belli değildir. Bir anlamda kabul edilen teklif bir af mahiyetindedir. Suçları suç olmaktan çıkarıyoruz ve sonuçlarını da adli sicile kaydetmiyoruz.

Teklifin 3 üncü maddesi ile dava zamanasına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmaktadır. Oysa yeni TCK’nun 66 ncı maddesinde dava zamanasını açıkça düzenlenmiştir. Bu maddedeki düzenlemeye ihtiyaç bulunmadığı kanısındayız.

Bu düşüncelerle komisyonunda kabul edilen düzenlemeye karşıyız.

Yüksel Çorbacioğlu
Artvin

Muharrem Kılıç
Malatya

Feridun Ayvazoğlu
Çorum

Feridun Baloğlu
Antalya

Orhan Eraslan
Niğde

**ÇORUM MİLLETVEKİLİ MUZAFFER KÜLCÜ
İLE 3 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜK
VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 4.11.2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 5 inci maddesine üçüncü fıkra olarak aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

"(3) Ağır para cezasından dönüştürülen adli para cezasının ödenmemesi halinde, 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 106 ncı maddesi hükümlerine göre hapis süresinin belirlenmesinde bir gün karşılığı olarak yüzmilyon Türk Lirası esas alınır."

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜK
VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 4.11.2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen "özel ceza kanunları ve ceza içeren" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(3) Ağır para cezasından dönüştürülen adli para cezasının ödenmemesi halinde, 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 106 ncı maddesi hükümlerine göre hapis süresinin belirlenmesinde bir gün karşılığı olarak yüzmilyon Türk Lirası esas alınır."

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6.- (1) Kanunlarda öngörülen "ağır hapis" cezaları, "hapis" cezasına dönüştürülmüştür.

(2) 1 Haziran 2005 tarihinden önce işlenmiş olan suçlarla ilgili olarak 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 13 ve 15 inci maddelerinin uygulanması zarureti bulunan hallerde;

a) Ağır hapis iken, birinci fıkra uyarınca hapse dönüştürülen cezalar, kanunlarında aksine bir hüküm yoksa alt sınır bir yıl, üst sınır yirmidört yıl olarak,

b) Hapis cezalarında kanunlarında aksine bir hüküm yoksa alt sınır yedi gün, üst sınır beş yıl olarak,

Uygulanır."

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü ile
3 Milletvekilinin Teklifi)

"Hafif hapis ve hafif para cezalarının idarî para cezasına dönüştürülmesi

Madde 7.- (1) Kanunlarda "hafif hapis" veya "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idarî para cezasına dönüştürülmüştür. İdarî para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idarî para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüztüzdür.

(2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idarî para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır.

(3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idarî para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz.

(4) Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir."

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında geçen "1 Nisan 2005" ibaresi "1 Haziran 2005" olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(4) Kesin hükümle sonuçlanmış olan davalarda, sonradan yürürlüğe giren bir kanunla ilgili olarak lehe hükmün belirlenmesi ve uygulanması amacıyla yapılan yargılama bakımından dava zamanlaşımına ilişkin hükümler uygulanmaz."

MADDE 4.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında geçen "1 Nisan 2005" ibaresi "1 Haziran 2005" olarak değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

"Hafif hapis ve hafif para cezalarının idarî para cezasına dönüştürülmesi

Madde 7.- (1) Kanunlarda, "hafif hapis" veya "hafif para" cezası olarak öngörülen yaptırımlar, idarî para cezasına dönüştürülmüştür. İdarî para cezasının hesaplanmasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükümleri uygulanır. İlgili kanunda "hafif hapis" cezasının üst sınırının belirtilmediği hallerde, idarî para cezasının hesaplanmasında esas alınacak gün sayısının üst sınırı, yediyüztüzdür.

(2) Kanunlarda, "hafif hapis cezası" ile "hafif para cezası"nın seçimlik olarak veya birlikte öngörüldüğü hallerde, idarî para cezası yaptırımının belirlenmesinde "hafif hapis cezası" esas alınır.

(3) Kanunlarda, sadece "hafif para cezası"nın öngörüldüğü ve cezanın alt veya üst sınırının belirtilmediği hallerde, idarî para cezası, yüzyirmimilyon Türk Lirasından az, onsekizmilyar Türk Lirasından fazla olamaz.

(4) Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir."

MADDE 4.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında geçen "1 Nisan 2005" ibaresi "1 Haziran 2005" olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(4) Kesin hükümle sonuçlanmış olan davalarda, sonradan yürürlüğe giren bir kanunla ilgili olarak lehe hükmün belirlenmesi ve uygulanması amacıyla yapılan yargılama bakımından dava zamanlaşımına ilişkin hükümler uygulanmaz."

MADDE 5.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında geçen "1 Nisan 2005" ibaresi "1 Haziran 2005" olarak değiştirilmiştir.

(Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü ile
3 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 5.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki madde, geçici 1 inci madde olarak eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1.- (1) Diğer kanunların, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Birinci Kitabında yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri, ilgili kanunlarda gerekli değişiklikler yapılmaya ve en geç 31 Aralık 2006 tarihine kadar uygulanır."

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6.- Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1.- (1) Diğer kanunların, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Birinci Kitabında yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri, ilgili kanunlarda gerekli değişiklikler yapılmaya ve en geç 31 Aralık 2006 tarihine kadar uygulanır."

MADDE 7.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

